

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-4-189 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 12-44/1344-449
Karar Tarihi : 20.09.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Prof. Dr. Metin TOPRAK, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER : Recep GÜNDÜZ, Buket ARI

C. BAŞVURANLAR : - Burhan ÜNAL
Çınarlı Mah. Kazım Orbay Sok. No:5 Derince/Kocaeli
- Serhat GÖL
Yenikent Mah. Zümrüt Sit. C Blk. K:3. D:5 Derince/Kocaeli
- Recep APAYDIN
Yenikent 2 No.lu Koop. C 3 Blk. D:6 Derince/Kocaeli
- Gizlilik talebi bulunan 8 başvuru.
- Metro Turizm Seyahat Organizasyon ve Ticaret A.Ş.
Temsilcisi: Av. Özgür YANAR
Büyükdere Cad. Metrocity İş Merkezi No:171 A Blok K: 7 Levent
Şişli/İstanbul

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : - Efe Tur Taşımacılık Petrol Otomotiv Yedek Parça Turizm Sanayi
Ticaret Ltd. Şti.
Ömerağa Mah. Şahabettin Bilgisu Cad. No:13 Kocaeli

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Karayolu yolcu taşımacılığı faaliyeti yürüten Efe Tur Taşımacılık Petrol Otomotiv Yedek Parça Turizm Sanayi Ticaret Ltd. Şti.'nin İzmit-İstanbul güzergâhındaki hâkim durumunu aşırı fiyatlama yoluyla kötüye kullandığı iddiası.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvurularda, İzmit-İstanbul hattında hizmet veren Efe Tur Taşımacılık Petrol Otomotiv Yedek Parça Turizm Sanayi Ticaret Ltd. Şti. (Efe Tur)'nin, bu güzergâhta tren seferlerinin durdurulması üzerine, pazarda sahip olduğu hâkim durumu aşırı fiyatlama yoluyla kötüye kullandığı ve İzmit menşeli yolcu taşıma şirketleri dışındaki otobüs firmalarına D-100 Karayolu kullanımının yasaklanması suretiyle rekabetin engellendiği iddia edilmektedir.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurumumuza 30.04.2012 ile 13.08.2012 tarihleri arasında yapılan muhtelif başvurular üzerine hazırlanan 31.05.2012 tarih ve 2012-4-189/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu 14.06.2012 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Söz konusu karar uyarınca düzenlenen 28.08.2012 tarih ve 2012-4-189/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, başvuru konusu iddialar bakımından soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı görüşüne yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

- (5) İnceleme konusu iddialar çerçevesinde, ilgili ürün pazarı “*karayolu ile yolcu taşımacılığı pazarı*”, ilgili coğrafi pazar ise “*İzmit-İstanbul güzergâhı*” olarak tespit edilmiştir.

I.2. Yapılan Tespitler ve Değerlendirme

- (6) Öneraştırma konusu başvurularda ifade edilen şikâyetler iki husus üzerinde yoğunlaşmaktadır. Bunlardan ilki ve ağırlıklı olanı, bu güzergâhta düzenlenen tren seferlerinin bakım sebebiyle durdurulması üzerine, bu hatta faaliyet gösteren ve hâkim durumda bulunan Efe Tur’un bilet fiyatlarında fahiş derecede artırıma gittiği iddiasıdır. İkincisi ise, Metro Turizm Seyahat Organizasyon ve Ticaret A.Ş. (Metro) tarafından öne sürülen, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi nezdinde toplanan Ulaşım Koordinasyon Merkezi (UKOME)’nin, İzmit-İstanbul güzergâhında yolcu taşıyan şehirlerarası otobüs firmalarından İzmit menşeli olmayanlara D-100 Karayolunu kullanma izni vermemesi nedeniyle rekabetin engellendiği iddiasıdır.
- (7) İlk iddia, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun)’un “Hakim Durumun Kötüye Kullanılması” başlığını taşıyan 6. maddesi kapsamında ele alınmıştır. Bir eylemin hâkim durumun kötüye kullanılması olarak değerlendirilebilmesi için ilgili teşebbüsün hâkim durumda bulunması ve eyleminin kötüye kullanma olarak kabul edilebilecek nitelikte olması gerekmektedir. Sözü edilen iki kriterden herhangi birisinin bulunmaması durumunda 4054 sayılı Kanun’un 6. maddesinin ihlalden bahsedilemez. Bu çerçevede, Efe Tur’un hakim durumda olup olmadığı incelenmiştir.
- (8) Dosya mevcudu bilgilerden, Efe Tur’un 2011 yılının ilk yarısında en fazla pazar payına sahip firma olduğu, ancak bu dönemin sonunda itibaren rakipleri karşısında önemli pazar payı kayıpları yaşadığı ve Temmuz 2012 itibariyle pazarda faaliyet gösteren dört oyuncudan üçünün pazar payının birbirlerine yakın olduğu anlaşılmaktadır. Buna göre, Temmuz 2012 itibarıyla ilgili pazarda faaliyet gösteren teşebbüslerin pazar paylarına bakıldığında, Efe Tur’un payının %(.....) olduğu, onu sırasıyla %(.....) ile Metro Turizm Seyahat Organizasyon ve Ticaret A.Ş.’nin, %(.....) ile İzmit Seyahat Taşımacılık İnşaat ve Turizm Hizmetleri Ltd. Şti.’nin ve %(.....) ile Gürkan Metro Turizm ve Nakliyat Ltd. Şti.’nin takip ettiği görülmektedir. Netice itibarıyla, hakkında öneraştırma yapılan teşebbüsün hakim durumda bulunmadığı kanaatine varılmıştır.
- (9) Öte yandan, Efe Tur’un bilet fiyatlarının, Nisan 2012 itibarıyla 13 TL’den 15 TL’ye yükseldiği noktasında yoğunlaşan şikâyetler, eylemin kötüye kullanma olup olmadığı yönüyle ele alındığında; Efe Tur’un, ilgili mevzuat uyarınca Ulaştırma Bakanlığının ilgili Bölge Müdürlüğü tarafından onaylanmış olan fiyat tarifesinde, 06.06.2012 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, fiyatın şikâyete konu güzergâh için 18 TL olarak belirlendiği, dolayısıyla yolculardan talep edilmekte olan ücretin Bakanlıkça onaylanan tarifenin altında olduğu, bu nedenle 4054 sayılı Kanun’un ihlaline yol açabilecek bir uygulamanın da bulunmadığı anlaşılmaktadır.
- (10) Öneraştırma kapsamında incelenen ikinci iddia ise D-100 Karayolu’nun UKOME tarafından İzmit menşeli olmayan firmalara yasaklanmasına ve bu kapsamda Metro’ya verilen idari para cezasının iptaline ilişkindir. Söz konusu uygulamalar birer idari işlem olup, 4054 sayılı Kanun kapsamında yer almamaktadırlar.

12-44/1344-449

J. SONUÇ

- (11) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.